

Open brief aan stadsbestuur Amsterdam

Amsterdam Zuidoost, 15 mei 2021

Geacht College, geachte raadsleden van de gemeente Amsterdam

Op initiatief van Hannah Belliot spreken wij tot u. Wij zijn verontruste burgers. Hannah was wethouder van Amsterdam voor zorg, cultuur, lokale media en monumenten. Zij was ook stadsdeelvoorzitter van Amsterdam Zuidoost.

Momenteel vindt er een discussie plaats over het al dan niet plaatsen van windturbines in Amsterdam. Ook elders in het land wordt er over dit onderwerp heftig gediscussieerd. Dat wij met zijn allen moeten bijdragen aan de klimaattransitie is duidelijk. Voor zover wij kunnen inschatten zijn ook de Amsterdammers bereid om in deze hun steen bij te dragen. Ook de opstellers van deze brief nemen het Parijse klimaatakkoord serieus en ondersteunen het College van Burgemeester en Wethouders in de zoektocht om duurzame energie te gaan opwekken. We maken ons echter ernstig zorgen over de plaatsen die het College aan wil wijzen als zoekgebieden. In IJburg zijn er ook gebieden aangewezen voor mogelijke plaatsing, daar zijn de bewoners heftig in protest gegaan. Dat vinden wij terecht want wij herkennen ons in hun positie.

Waar wij ons tegen verzetten is dat het College voornemens is om in onze woonwijken plekken aan te wijzen waar windturbines geplaatst zouden kunnen worden. Nationaal en internationaal bestaat ernstig bezwaar tegen de criteria die worden gehanteerd om windturbines in woonwijken te plaatsen. Met name geluidsoverlast in zowel hoorbare en infrasone vorm stuit op bezwaar. Infrason geluid hoor je niet, je voelt het. 10 % van de mensen heeft er veel last van. Landen zoals Canada, Denemarken en Duitsland stellen op basis van actueel onderzoek de afstandscriteria bij. De normen worden strenger. Dat betekent dat thans in Denemarken bij 150 meter hoogte de afstand tot een woonwijk 1500 meter moet zijn. In Denemarken geldt een stop op nieuwe windturbines; ze willen een eiland in zee ervoor in de plaats. In Duitsland zijn de criteria strenger geworden. Sinds dit jaar mogen er geen windturbines meer geplaatst worden op minder dan 1000 meter van woonwijken. Ook de WHO bepleit strengere geluidsnormen in woongebieden.

In ons land heeft het RIVM uitgebreid literatuuronderzoek gedaan naar schadelijke effecten van geluidsoverlast op de gezondheid van mensen in woonwijken. Het onderzoek gaat over situaties buiten Nederland en in veel gevallen over kleinere turbines op grotere afstanden van woonwijken. Over dit onderzoek zijn in de commissie gezondheid van de gemeente Amsterdam vragen gesteld op basis van het raadsadres van 100 Amsterdamse artsen. Het RIVM geeft nu zelf toe dat onderzoek in de Nederlandse situatie met de in Nederland voorgestelde afstandsnormen wenselijk is. Professor de Laat (audioloog en fysicus) heeft in Nederland de gezondheidsrisico's van windturbines in woonwijken uitgebreid onderzocht. Zijn onderzoek is afgerond, en is op dit moment in review, want dit in Nederland uitgevoerde onderzoek wordt in een internationaal tijdschrift geplaatst. Inmiddels zijn de bronnen en de conclusies van zijn onderzoek bekend, professor de Laat heeft ze in verschillende Amsterdamse sessies toegelicht. Een overzicht van zijn resultaten verschijnt binnenkort in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Het gaat hier dus om de meest recente Nederlandse gegevens.

Professor de Laat adviseert op basis van zijn onderzoek een afstandsnorm: 10 maal de masthoogte, ook wel ashoogte genoemd. Een turbine van 250 meter hoog met een mast van 170 meter hoog moet dan 1700 meter van bewoning afstaan. De Laat loopt daarmee vooruit op de innovaties in de

windindustrie, die stillere turbines belooft. Nederland daarentegen hanteert nu een geluidsnorm die ongeveer neerkomt op een afstand van 350 meter. Dat is internationaal gezien een experiment met de volksgezondheid: nog nergens werden in stedelijk gebied op zulke korte afstanden zulke hoge turbines geplaatst. De conclusie moet zijn dat de gemeenteraad het onderzoek moet afwachten alvorens zoekgebieden aan te wijzen. De gemeente moet het voorzorgsprincipe hanteren en de recente conclusies afwachten voordat ze zoekgebieden bepaalt.

Voor Amsterdam Zuidoost gelden extra bezwaren:

- Amsterdam Zuidoost kent de grootste gezondheidsproblemen. Ter illustratie: Zuidoost heeft veel meer besmettingen met het Covid-virus, zie de gegevens van Tjalling Leenstra van Amsterdam UMC in radioprogramma SALTO. Mensen hebben onderliggende kwalen in dit stadsdeel en zijn daardoor kwetsbaarder voor negatieve gezondheidsprykkels. Zie onder andere het onderzoek van professor de Laat.
- Amsterdam Zuidoost heeft de laagste scores in het basis- en middelbaar onderwijs. De uitstroom naar het hoger voortgezet onderwijs is zorgwekkend laag. De Cito scores zijn het laagst van Amsterdam (zie O+S Amsterdam 2021). Veel kinderen lijden onder stress en concentratieproblemen. Windturbines helpen niet om dit op te lossen.
- Zowel de fysieke - en de sociale onveiligheid van de jeugd zijn in Amsterdam Zuidoost het hoogst. (58 % van de kinderen in de Bijlmer voelt zich onveilig)

Het bevreemdt ons daarom zeer dat het College, op de hoogte van dit debat en van de resultaten van nationaal en internationaal onderzoek, volhardt in het beleid inzake de plaatsing van windturbines bij Amsterdamse woonwijken. Wij pleiten voor het behoud van open en groene zones, voor het behoud van het landschap en voor een rustgevend recreatiegebied. Wij pleiten voor de gezondheid van de Amsterdammers. Door windturbines te plaatsen in genoemde woongebieden en in de direct aangrenzende open recreatiegebieden verzaakt u de verantwoordelijkheid die u heeft voor het welzijn, de gezondheid en het woongenot van veel Amsterdammers. Het is een volstrekt onverantwoord voornemen.

Veel inwoners van Zuidoost, zelfs veel politiek betrokkenen onder ons, waren tot voor kort niet op de hoogte van de voorstellen van het college. Wij willen hierover voorgelicht en geraadpleegd worden. Ons draagvlak tegen windturbines bij onze huizen en in ons groen moet meewegen. Er is geen draagvlak.

Voor heel Amsterdam geldt: er komt steeds meer serieuze kritiek tegen het beleid voor plaatsing van windturbines in woongebieden. Zowel nationaal als internationaal. Zet in op zonne-energie, aardwarmte, wind op zee en de andere innovaties. Die alternatieven zijn er, naast andere. Gemeenten kiezen voor deze alternatieven, het kan. Door te kiezen voor de plaatsing van windturbines in bovengenoemde woongebieden verzaakt u de verantwoordelijkheid die u heeft voor het welzijn, de gezondheid, en het woongenot van uw mede Amsterdammers. Concreet vragen wij u om het raadsvoorstel in te trekken of aan te houden.

Hoogachtend,

Hannah Belliot,

voorheen stadsdeelvoorzitter Zuidoost, wethouder zorg en cultuur Amsterdam namens de PvdA, pedagoog en ontwikkelingspsycholoog

De medeondertekenaars vindt u op de volgende bladzijde.

Adhesie

De volgende PvdA leden onderschrijven bovenstaande brief van Hannah Belliot.

Michel Idsinga, fractievoorzitter PvdA stadsdeelcommissie Zuidoost, medisch socioloog

Talita Keerveld, lid stadsdeelcommissie Zuidoost voor de PvdA

Irene Gefferie, lid stadsdeelcommissie Zuidoost voor de PvdA

Paul Paulusma, was lid deelraadscommissie Oost, nu bestuur waterschap Gooi en Vechtstreek

Thijs Berman, was Europarlementariër (PvdA)

Pieter Nieuwenhuijsen, was lid Provinciale Staten (PvdA) en medewerker Wiardi Beckmanstichting

Jaap van der Aa, fysicus, was Amsterdams wethouder (PvdA) en interim burgemeester

Anja van der Loeff, kinderpsycholoog, voor Windalarm Amsterdam, 20.000 handtekeningen

Arthur Koks, fysicus, secretaris Stichting Stop Windtubines Geingebied, 4.900 handtekeningen